

Sygn. akt II Ca 7/13

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Krystyna Zawada
Sędziowie:	SO Robert Figurski (sprawozdawca) SSR (del.) Dorota Onufrowicz – Miara
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2013 roku w Legnicy

na rozprawie sprawy

z wniosku Gminy Miejskiej G. - Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w G.

przy udziale uczestniczek postępowania D. M., K. M. i A. M. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku po A. M. (2)

na skutek apelacji uczestniczek postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Głogowie

z dnia 7 listopada 2012 roku

sygn. akt I Ns 1065/12

**p o s t a n a w i a :**

**uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Głogowie do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.**

**Sygn. akt II Ca 7/13**

## UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Głogowie w sprawie wszczętej na wniosek Gminy Miejskiej G., postanowieniem z 7 listopada 2012 roku stwierdził, że spadek po A. M. (2) na podstawie ustawy nabyły uczestniczki postępowania: żona D. M. oraz córki K. M. i A. M. (1) – każda po 1/3 części. W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że ponieważ spadkodawca nie zostawił testamentu zachodziło dziedziczenie ustawowe, a z ustawy do spadku w pierwszej kolejności powołani są małżonek spadkodawcy i jego dzieci, którzy dziedziczą w częściach równych. Sąd Rejonowy ponadto stwierdził, że we wrześniu 2012 roku uczestniczki złożyły spóźnione oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Postanowienie to zaskarżyły uczestniczki postępowania, wnosząc wprawdzie oddzielnie, ale o takiej samej treści apelacje oparte na następujących zarzutach:

1. naruszenia art. 670 k.p.c. przez nieustalenie prawidłowego kręgu spadkobierców,
2. sprzeczności ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie, że uczestniczki złożyły oświadczenia o odrzuceniu spadku, gdy faktycznie złożyły wnioski o uchylenie się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku oraz o przyjęciu oświadczenia o odrzuceniu spadku,
3. nierozpoznania istoty sprawy.

Każda z uczestniczek domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

***Sąd Okręgowy miał na uwadze, co następuje:***

Apelacjom uczestniczek nie sposób odmówić słuszności. Sąd Rejonowy popełnił dwa błędy mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia tej sprawy. Pierwszym z nich było ustalenie, jedynie na podstawie wglądu do rejestru sprawy prowadzonego w systemie elektronicznym (patrz protokół rozprawy z 7 listopada 2012 roku), że 5 września 2012 roku wpłynęły wnioski uczestniczek o złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. M. (2). Faktycznie zaś uczestniczki złożyły oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku wraz z oświadczeniami o odrzuceniu spadku. Możliwość takiego uchylenia się spadkobiercy od skutków prawnych niezachowania terminu z art. 1015 § 1 k.c. przewidziano w art. 1019 § 2 k.c., przy czym uchylenie to wymaga odpowiedniego zatwierdzenia przez sąd (art. 1019 § 3 k.c.).

Zamiarem uczestniczek było dołączenie wyżej wymienionych oświadczeń do akt tej sprawy, ale przez niepodanie ich sygnatury oświadczenia te zostały potraktowane jako odrębne wnioski i zarejestrowane pod nową sygnaturą: I Ns 1291/12. Bez względu jednak na to, czy byłaby to jedna sprawa, czy tak jak jest, że są dwie sprawy, prawidłowa kolej rzeczy powinna być taka, że najpierw Sąd powinien zatwierdzić lub odmówić zatwierdzenia uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu, a dopiero po tym określić krąg spadkobierców, którym spadek przypadł, jak również wysokość ich udziałów. W razie bowiem owego zatwierdzenia uczestniczki nie byłyby spadkobiercami, zważywszy na skutek odrzucenia spadku, jakim jest wyłączenie spadkobiercy, który spadek odrzucił, od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku (art. 1020 k.c.). Tymczasem Sąd Rejonowy, nie czekając na rozpoznanie wniosków ze sprawy I Ns 1291/12, sam ocenił oświadczenia uczestniczek o odrzuceniu spadku, uznał je za bezskuteczne i stwierdził nabycie spadku przez uczestniczki. I to był drugi, jeszcze bardziej doniosły w skutkach od pierwszego błąd popełniony przez Sąd pierwszej instancji. W jego wyniku bowiem doszło do wydania zaskarżonego postanowienia z naruszeniem art. 1019 § 2 k.c., co spowodować musiało jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Do czasu prawomocnego zakończenia sprawy I Ns 1291/12 postępowanie w tej sprawie powinno zostać zawieszona. Po podjęciu postępowania Sąd Rejonowy zbada, kto jest spadkobiercą, przy czym zakres tego badania będzie uzależniony od zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia uchylenia się uczestniczek od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczeń o odrzuceniu spadku.